

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13455

SHTENDIK GREYT

Itzik Kipnis

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

אי קיפניס

שטענדיק גרייט

א געראמטע פאעמע פאר קינדער

צענטראלער פעלקער-פארלאג פון פ.ס.ס.ר.
מאסקווע — כארקאוו — מינסק — 1930

מינסק, דרוקעריי פֿון ווייט-
רוסישן מעלכע - סארלאג.
באשט. 325. טיראזש 4000.
גלאוויטיבעל 1249.

צי קענט איר ניט א יאטל
 פיוול טראָפּע?
 (זיין עמעסער נאָמען איז רויטער)
 איך פֿרעג עס אייך, קינדער, גלאַט אזוי,
 אין שפיץ פֿון א מאַכנע גייט ער

פיוול טראָפּע
 פֿון אַ ביקס קען ער שיסן,
 פיוול טראָפּע, זאָלט איר וויסן,
 איז אַ גאָד, ניט קיין יאט,
 ער איז אַ כאַווער און אַ כוואַט!

נ, וואָס? איר ווייסט ניט,
 טאָ הערט, איך דערצייל
 (יא, אַ מאַיסע אזאַ מין
 פֿון דעם יאטל דעם וואָילן):

אין אַ שמעטל אזאַ מין,
 ווי טוראָוו, צי ליאַנטשוק,
 האָט געוואָגט אַ ייד אַ באַלמעדאַכע,
 ווען אין לאַנד הערשט דער „צאַר“,
 דער פּריסטאָוו און דער קאַנטשיק,
 האָט דאָרט דער אַרבעטמאַן אַ וויסטע מאַראַכע.

ער מוז דאך דאָרט האָרעווען
פֿון פֿינצטער ביז פֿינצטער;
ער האָט נישט ערגעץ קיין דייע צוזאָגן,
די קינדער אים ווערן
פֿאַרוויסט און פֿאַרפֿינצטערט
מיט נאַקעטע ליבער און ליידיקע מאַגנס.

דערווייל הערט מען פֿון שטעט אזעלכע גריסן—
סיגייען אַרום דאָרטן אַרבעטער, וואָס שטרייקן און שיסן:
די הערשער, די זויגערס—זיי ווילן נישט וויסן,
מיר אַרבעטן שווער און פֿאַרדינען נישט דעם פֿיסן?..
— — — — —
און אינדזערע קינדער דאַרפֿן אומגיין צעריסן? צעשדיסן?
— — — — —
גייען אַרום דאָרטן אַרבעטער און זיי שטרייקן און שיסן.

און פֿיוול טראַפּעי
זיצט פֿאַם פֿענצטער און נייט
בא זיין פֿעטער דעם שוסטער—וואָלע רייצעס.
וואָס נייט ער?—ווילט איר פֿרעגן—
ברייטע פֿויערשע שטיווד!
און יאָר איז אים דעמלט
אַט איך ווייס נישט צי דרייצן.

אַבער אַ יאַטל איז עס, זעט איר,
גאַרניט קיין פֿעפּקע
(די שכינישע קינדער רופן אים:
„קרעפּקאָ“).

פליט ער אף נייטן,
ווי א פליג אף פליער,
און יעדער ניט פון א צייטונג
איז פאר אים נויטיק און טייער.
ער זאגט:

איך בין דען ניט א מענטש
מיט מענטשן גלייך,
איך זאג מעגן וויסן, וואס מע שרייבט אין די גאזעטן
און אויב די ארבעטער אין די שטעט,
זיי ווילן ניט קיין קייסער,
טא לעמ' זאג מען זיי יאגן און טרעטן?

פיוול טראפען, ניט דעם טאג
און אינאוונט איז ער א פרייער פויגל.
ווייל ער מיט קינדער זיך שפילן אין גאס.
טרייבן זיי אים
(ווי ער וואלט כאפן פון די מולטערס בייגל).
ווערט פיוול איינמאל אינקאס
была не была
אין קנאק מיט א שטיין אין ערשטן פענצטער

— אהא?
— ווער איז?
— טוט א קוק נאר אזוינס!
— א יאט זאל גאר ברעכן פענצטער?
— כאפט אים!
— האלט אים!
— שלאגט אים!
— שמייסט!
— הא, אין דיין טאטנס טאטן!

קראנק ביסטו זיצן
באנאכט ווי באטאג
און נייען און שטעפן, און לאטן?

— — — — —
— — — — —

קיין פעטש איז דאך פֿייוול קיינמאל ניט זשעדנע,
און ווו מע האט געקענט—האט ער געצאלט אף צוריק.
דערנאך אינדערהיים, אף דער פלאקסענער רעדנע,
האט ער שטענדיק געהאלטן די פויסטן געדריקט:

— — — — —
— — — — —

יאטן, א יאטן, דער רועך זאל אונדז נעמען,
ביזוואנען איז דער שיר כאפן פעטש און שווייגן,
סיוועט דאך קומען א טאג,
אז פארגיין וועט זיי א קאג!
ניט שוין זשע וועלן מיר זיי ניט קענען אף טאפאק צערייבן?

— — — — —
— — — — —

וואס זאגט איר פאדעשוועס?
(סלאוועשנער פאדעשוועס)

— פעטערל, איר וועט מיר נעמען אף וואגן?
(מע האט געבראכט צו וואלין
פון סלאוועשנע פאדעשוועס,
בעט זיך פֿייוול צום שמייסער אף וואגן)
זאגט אים דער שמייסער:

— שויטע דו איינער!

דו מיינסט אוואדע, אז בא אונדז איז בעסער.

די אייגענע שפיל בא אונדז ווי בא איר,

קען דען זיין גוט, אז אן אוריאדניק איז קייסער?

שאבעס א טאָג אַ פֿרייער באַ פֿיוולען,
עסט ער אָפּ וואַרמעס און גייט באַטראַכטן די וועלט.
באָגענט ער אַ פֿויער וויינען אין פֿעלד,
פֿרעגט אים פֿיוול:
— דו! וואָס וויינסטו,
סײַז דײַר קאַרג די וועלט?

— אײ, וואָס אַ נאַר קען—
קוקט דער פֿויער אָף פֿיוולען:
דו מײנסט דאָך אַוואַדע, אַז מײַר אײַז די וועלט?
דו זעסט די צוויי הענט? מײַן גאַנצן פֿאַרמאָגן?
און האַרעווען אײַך האַרײַוע אָף פֿרײַזשע פֿעלדער!

מען דאַרף אויסהאַלטן דעם פֿאַרעץ,
דעם „צאַר“ און דעם גאַלעך,
אַרבעט אײַך באַטאָג, ווי באַנאַכט,
זײַ עסן מײַר אָפּ מײַן געזונט מיט מײַן קאַפּ,
און אײַך מיט מײַן שטויב
בלײַבן שטענדיק פֿאַרשמאַכט
איז אַוועק טראַפֿעי, און קלערט צו זײַך זעלבסט:
זעסט? ער איז דאָך אונדזערער אַ יאַט!
מיט שוסטער, מיט שניידערס, מיט שמידן מיט פֿויערס
מײַר וועלן אלע אינײַנעם אַמאָל שלאָגן בלאַט

II

אײַנמאָל באַנאַכט
כאַלעמט זײַך פֿיוולען,
ווי ער זיצט זײַך באַם פֿענצטער
און פֿאַקעוועט אַן אָפּצאַס,
פֿונוואַנען, פֿונוואַס

הויבט זיך אופֿעט אַ שטורעם,
און ער צעקאלאָטעט די גאנצע גאָס.

— — — — —
און רוכעס און סטראָזשניקעס,
און פּריסטאָוועס, און געשפענסטער
שטופּן די מאָרדעס צו וואָלין אין פֿענצטער
און זיי קרומען זיך און רייסן זיך און קוויטשען אזוי—
אלע אָף פֿיוולען טראָפּעי:

— דו אזוינער און אזוינער!
שוסטעראַקל דו קליינער!
דו ווילסט אַ רעוואָלוציע?
מיר אָף דיר מאַכן אַ קאַנטרעבוציע!
מירן דיך כאַפּן.
מירן דיך קלאַפּן.
מירן דיך שמידן אין קייטן.
מירן דיך צערייסן אַף אַש
און איבער אלע יאָמען צעשפּרייטן!

— — — — —
און אזוי האָבן זיי זיך צעהיליעט די שיידימ
אַרום פּריפעטשיק, צווישן איוון,
אונטערן דאָך און אַפֿן בוידעם,
און אַפֿן גאָס טוט זיך גאַר כּוּישעך:
סיטראָגט און דרייט,
סיהוקעט, סיקרויט

און אַ קוויטשעריי טראָגט זיך פֿון איין עק וועלט ביזן צווייטן.
אויב אזוי?

(איז טאַקע פֿינף גיט צוויי!)
כאַפט פֿיוול די פֿיס אָף די פּלייצעס
און לאָזט זיך פּאַמעלעכקע לויפֿן,
איבער גערטנער און איבער הויפֿן,
איבער ריוועס און איבער שליאַכן.

אָפּער פֿון אומעטום קוקן אָף אים פֿענצטער און זיי לאַכן.
אַלטע פֿערד מיט אים זיך רייצן;
דו וועסט נאָך, שייגעצל, די באַד באַ אונדז הייצן;
דו וועסט נאָך, שייגעצל, באַ אונדז וואַשן די דילן,
דערפֿאַר, וואָס דו לייגסט ניט קיין טפֿילן.
אַט!

— און דו וועסט נאָך גאָר פֿאַרבלאַנדזשעט ווערן! —

אָפּער אז סײַטאַ קיין צייט
און קיין מינסק איז נאָך ווייט,
וועט זיך פֿיוול סאַיווי ניט אָפּשטעלן הערן,
לויפט ער.

האַ-האַ, האַ-האַ, האַ-האַ!
הי-הי, הי-הי, הי-הי!

און קנאַק! מיטן פֿרום אין אַ שטיין!
און פֿון גראַבן פֿינגער יושעט בלוט, ווי פֿון אַ כאַזער,
אַבער פֿיוול וועט ניט מאַכן קיין געוויין,
ער איז דאָך ניט קיין כײַמקע מאַזער
און אויב אַ וועג—איז אַ וועג!
זינען דאָרט שטיינער אָן אַן עק
און בלאַטעס און הערנער,
און שטעכלקעס און דערנער,
און פעניעס און צווייגן,
און הויכע פֿערג אָף צום שטייגן...
ניין!

— אויב גיין, איז גיין —
לויפט אזוי פֿיוול און הוקעט און לאַכט,
אזוי אַ טאָג מיט אַ נאַכט און נאָך אַ טאָג מיט אַ נאַכט,
פֿלוצים דערזעט ער אַ גלעזערנעם דאָך,
און קוימענס אַסאך,
און שפּיצן פֿון טורעמס

וואָס ווייטער, אַלץ געענטער —
און שוין אַ טראַסק מיט אַ טומל
און אַ רויך ביזן הימל.
פֿריער קליינע געסעלעך,
גאַכדעם גרויסע,
און וואָס אַ טריט,
ווערט אַלץ ראַשיקער און הייסער;
אווטאַמאַבילן און טראַמוויען
הערן ניט אַף צו שרייען,
הערן ניט אַף צו יאַגן
אַף אַלע פלעצער און אַף אַלע ראַגן,
און אַף די שטיינערנע בריקן,
און אַרום די גרויסע פֿאַבריקן

— — — — —
און נאָך שטרויענע פֿאַנעס, וווּ נאָר אַ טראַט,
זאָל עס שוין טאַקע זיין די גרויסע שטאַט??
אויאָדע!

ס'איז פייטער! ס'איז פינסק!
ס'איז מאַזיר! צי מינסק?
און פֿיזול דערזעט גלייך,
ווי עס פייקלט אַ פייקלער
און נאָך אים גייען נאָך
אַ באַכנע מיט שטריקערס.
הע־הע!

פֿיזול טוט זיך אַ לאַז גלייך אַף זיי:
— איך בין פֿיזול טראַפע!
איך בין אַ קליינשטעטדיקער יאַט!
נאַט!

געמט מיך צו, צו דער רעוואָלוציע פֿאַר אַ סאַלדאַט!
— — — — —

קוקן זיי אים אָן די יענע,
מיט אַזעלכע צעדאַמטע פענימער און צעקאַעסטע ברעמען,
און איינער פֿון זיי טוט אים אַ נעם:

— לייג זיך יאטל,

מען דארף דיך שמייסן!

(און ער וויל טאקע אפדערעמעס אים דערצייגן די מייסע!)

דערזעט ערשט פיזול, ווו ער האלט,

סיזינען דאך ניט קיין שטרייקערס!

דאס זיינען זשאנדארמען מיט קנעפ,

מיט פאריישעטע קעפ,

מיט אייזערנער גוורע

און מיט כאזערשע צורעס

און מיט געפלאכטענע נאהייקעס.

גאר אף צושלאגן די שטרייקערס? — —

אויב אזוי?

איז טאקע 5 ניט 2.

ווערט ערשט פיזולען ענג אין קאפ.

דערלאנגט ער א גליטש זיך,

א שפרונג און א האפקע,

און ער קלעטערט מיט פיס,

און ער דראפעט מיט הענט

איבער פלויטן,

איבער טורעמס

און איבער גלייכע ווענט — — —

זיי לויפן נאך?

זיי יאגן?

זיי וועלן פיזולען ניט דעריאגן!

דעם ווינט וועלן זיי כאפן?

זיי וועלן פיזולען ניט פאקן!

און אין די געסלעך

און אין די לעכער,

צווישן רינעס

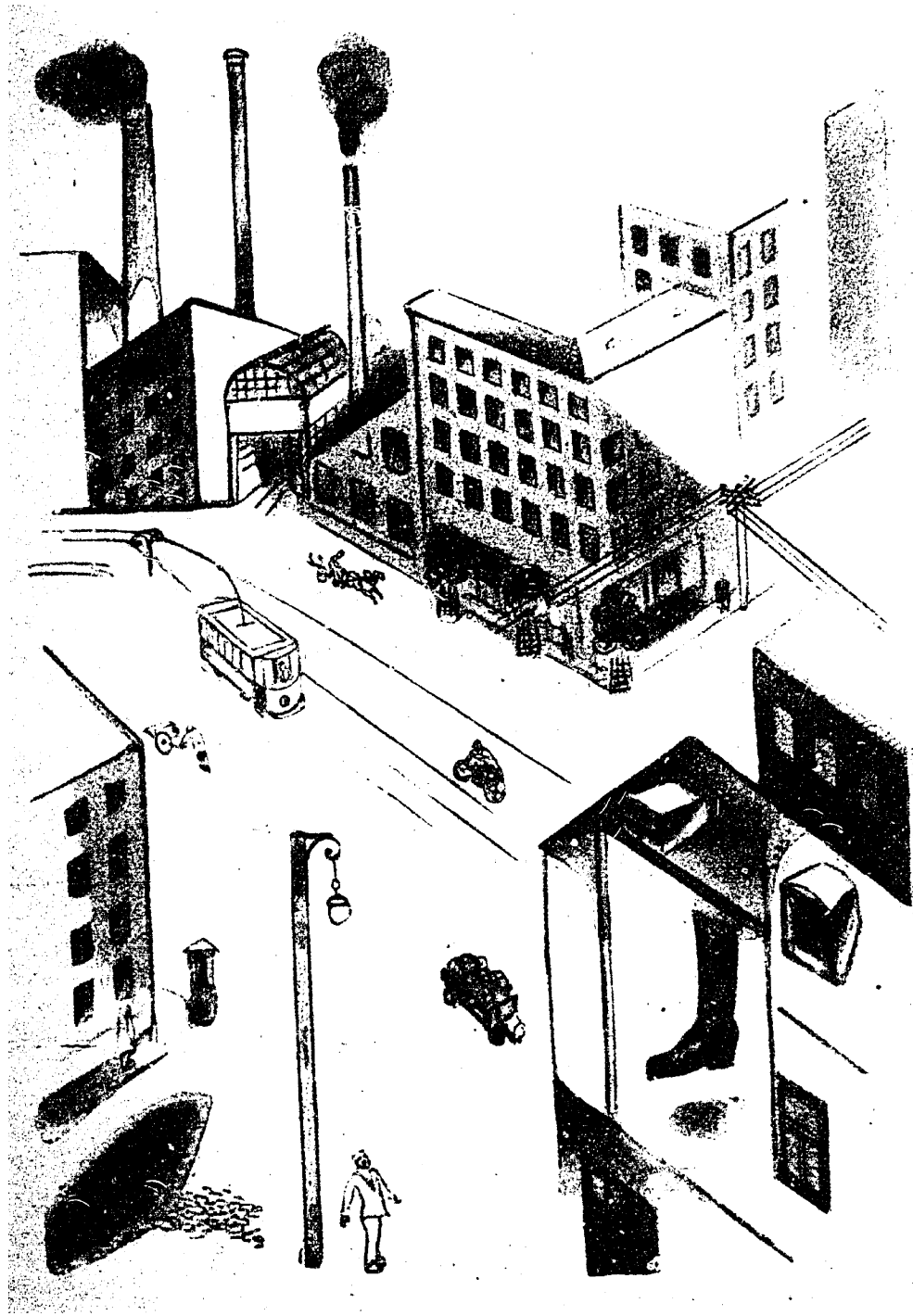
און איבער דעכער,

פיזול איז אוועק מיט די געזאנקען

סיקען זיי נאך באנג טאן.

און ד? שטאָט איז זיך אַ שטאָט:
 ס'רודערט,
 ס'קלאָפֿט,
 ס'טומלט, ס'ברענט
 (ס'רויכערט, ס'טשאַדעט)
 און ס'טראָגן זיך ווענט;
 ד? שוסטערס אין שטאָט
 זיינען ווי עמעסע בערן.
 קיינער און קיינס קען זיי אין גאַרניט ניט שטערן.
 יעדער שטיוול באַ זיי איז ד? גרויס ווי אַ בינשטאַק,
 יעדער כאַלעווע ווי אַ פּאַס,
 פֿאַרנעמט אַ האַלבע גאַס,
 און ד? שילדן, וואָס דאָרטן הענגען פֿאַר ד? שוועלן,
 מאַמע טייערע,
 עמעסע געמעלן!
 פֿיוול קוקט אָף צעהען אויגן,
 פֿיוול הערט אָף אַלע אויערן,
 ניט שוין־זשע זיינען ערגעץ געשטויגן
 אַזעלכע הויכע דעכער
 מיט אַזעלכע גרויסע מויערן!

פּלוצים
 פֿאַרצוימען אים כעוורע דעם וועג,
 און זיי טוען אים אזוי פּאַשעט אַ פֿרעג:
 — פֿיוול! וווּהיזן פּליסטו?
 זאַגט פֿיוול:
 — מהים יאָ.
 דאָ זיינען ערגעץ אַרבעטער דאָ,
 ווען איך ווייס ווער איר זיינט,
 צי סאַנים צי פֿריינט?
 היי!
 איך וויל זיך פֿאַרשרייבן
 פּאַשעט פֿאַר אַ סאַלדאַט פֿון דער רעוואָלוציע.

קוקן אף אים כעירע, ווי אלטע באקאנטע,
מיט פארשמאלצענע זיבלעך און פענימער קאנטיקע,
און איינער דער עטערער רופט אים:

— זאג נאר פיזול

דיר איז עפשער נימעס געוואָרן שטייול נייען???

— וואָס שטייול נייען איז גוט—זאָגט פיזול—

איז גאר קיין רייד ניטאָ,

נאר מיך פארדריסט

אלעמיי זאלן הינט געוועלטיקן!?

— — — — —

און ארום טראָגט זיך אַ נאָענטער גערייד
פיזול רייסט אויף די אויגן פארשלאָפענערהייט,

און ער דערזעט

אַ בעט, ניט קיין בעט,

ער ליגט ווי געוויינטלעך אינאָם אינטערשטן גרעט,

אין דרויסן איז שוין ווייסער טאָג,

אין שטוב איז עפעס אַ גערודער אַ גרויסער,

און מע זאָגט:

סיאיז אַ סוואָרע...

אז מע האָט אַראָפּגעוואָרפֿן דעם קייסער.

! ! ! ! ! ! ! !
! ! ! ! ! ! ! !

III

רייכט פיזול פֿון שלאָף די אויגן.

זייסט ניט פיזול וווּ איז ער געשטויגן

און וווּ געפֿלויגן

(אַ וועלכעס איז דאָ כאַלעם

און אַ וועלכעס איז דאָ וואָר?)

ווּ איז דאָס אויסגעטראַכטע

און וווּ איז דאָס קלאָרע?

אלקאלפאנים
דארף מען ארופשלעפן די פלודערלעך
און א וואש טאן דאס פאנים
הא? וואס?
סיגלוסט זיך אים וויינען?
צי סיווילט זיך אים לאכן?
אז מ'האט גאר געקענט אן אים
די רעוואלוציע מאכן! — — —

און פון די גאסן טראגן זיך
א פרישער געזאנג
א טאצן-געקלאנג
א טופן פון טריט
היפ,
טופ,
סקריפ.

און רויטע פאנען פאכען,
גאסן פויטן זיך און קאכן,
מענטשן ווערן יונג און יינגער,
אלע גומענס שאלן,
און אלע העלדזער זינגען.
און מעש אף גאסן שפאגל נייער
הויפט דעם טראט
און וועקט דעם אויער
טרוירן!
טרארא!
דזין-דזין!
אירא-
רא!
טרא-
רא!

פֿוּוּל אײז שוין נײט קײן קלײנער,
פֿוּוּל אײז שוין נײט אַלײן קײן אײנער,
טױזנט פֿוּוּלעך, טױזנט קײנער,
אײצט אײז קײנער נײט באַזונדער.

און יעדער ווײנקל שיט מיט רעדעס,
יעדער גאַנצק אײז זאַט מיט קלאַנגען.
יעדער סטויפּ באַקלעפט מיט קעפּ אײז.
יעדער קאַפּ—מיט רוים באַהאַנגען.

טרוֹטרו!

טראַראַ!

דזײַן באַם!

אוראַ!

פראַומם!

באַה!

IV

האַלב אַנגעטאַן,
האַלב באַקעט,
מיט באַרוועסע פֿיסדעך
און אײן הױזלעך פֿון כאַקע,
האַט פֿוּוּד געלאָזן זײך גײן
אײנער אַלײן,
זײך דערשדאָגן געוואָלט צו אַ גרויסער שטאַט.

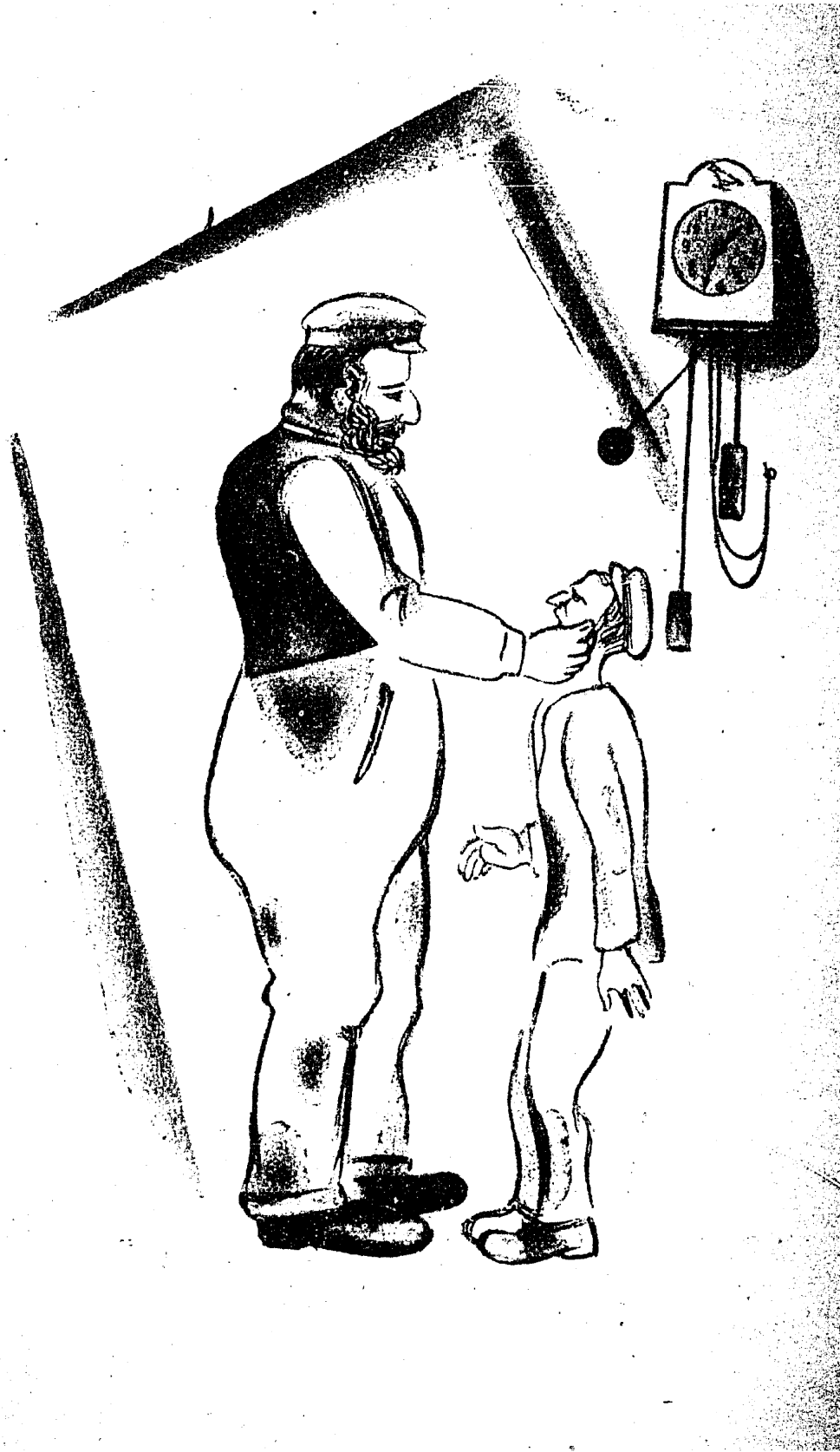
געקלערט האָט ער פֿון מינסק,
באָר ער האָט אַהײן נײט געטראַפֿן.
נױ, טאָ אײז וואָס?
אײז ער קײן קײעוו פֿאַרלאָפֿן,
טאַקע נײט אַזױ גײך טױט זײך,
ווי עס רעדט זײך

אָפּער אײַך זע. אז דער אוילעם בעט זיך,
אײַך זאל עס מאַכן אַפּיסעלע גיכער,
וואָרעם אַפּילע די, וואָס שרײַבן ביכער,
טאָרן אויך נײַט זײַן קײן קריכער...
נו מיילע, ווי ווער סײַל זיך.
אזוי קען מען גיך נײַט טאָן,
נאָר די געשיכטע פֿאַרנעמט זיך דאָ פֿונדאָסנײַ אַ קאַן.

מינאַסטאַם אלע ווייסן, וואָס אין רוסלאַנד קומט פֿאַר,
אף דערוף זײַנען דאָך פֿאַראַן זשורנאַלן און פּעטער,
און פֿיול טראַפּעי—דאָט ווייס אײַך אף קלאָר—
האָט זיך זײַן אײַגנס אין קיעוו אַ פֿעטער.

האָט אָט דער אַ פֿעטער
(די לענג אף צוויי מעטער)
טאַקע אַרײַנגענומען פֿיולען אין די לאַפּעס—
„פֿאַלג מיך גאַנגען,
„לייג מיר דאַטעס
„און זאָסט אלע פּוסטע מיסעס פֿאַרגעסן.
„וואָרעם, אז די וועסט מיך ברענגען אינקאַס,
„וועסטו באַ מיר קרענקען אף דער גאַס
„און אַ מאַקע וועל אײַך דיר געבן עסן...“

ווער סײַענט אַ צײַטונג, דער ווייס,
ווי אין די רוסישע שטעט איז געווען דענסטמאַל הייס.
אין מאַסקווע איז אַקטיאָר אין פֿולן גאַנג,
און אין קיעוו איז פֿעווראַל און סײַטוט זיי נאָך באַנג.
אין מאַסקווע איז לענין און די מאַכט פֿון די ראַטן,
און אף אוקראַינע קעניגט נאָך די צענטראַלע ראַדע.

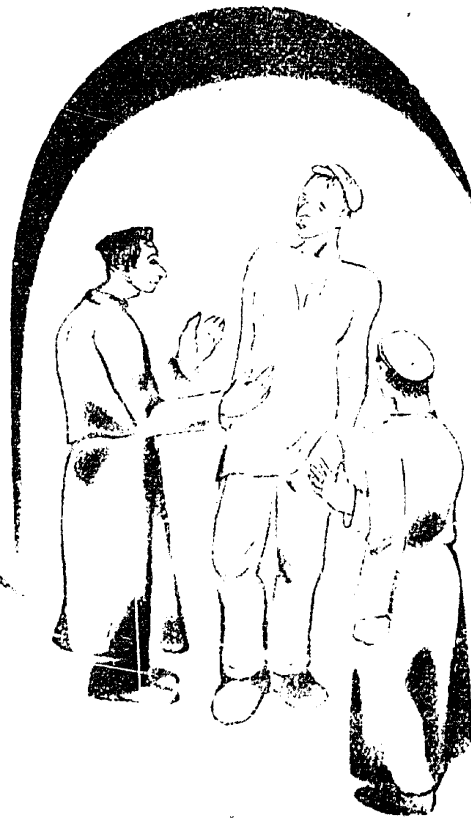
קריגן זיך כאיאלעס טאקע איינס מיט אנאנד
און שטעט זיי זען באלאגערט
און ברענען אין בראנד.
און אין קיעוו האט זיך פארקאכט... קאשע
פון העטמאנס קאזאקן.
פון דייטשן און פאליאקן.
און דער געראטענער דעניקין
ווייל גאר די רעוואלוציע דערשטיקן.

זעלבסטפארשטענדליך, אז פיוול
האט זיך אנגעגעסן מיט שפאט
א קינד,
און אזוי עלנט
אין אזא גרויסער שטאט;
און זיי אפילע הונדערט מאך א כעוורעמאן
און א בראווער,
וועסטו דו דאך גארניט אויפלאזן,
אויב דו האסט גיט קיין כאווער!
ווערט פיוול פארשווארצט און פארשמאכט,
וואלגערט זיך אום ווי אין אוילעם-האטויע,
און א הונגעריקער טאפט ער א וואנט
גאנצע וואכן נאכאנאנד!
איצט וואלט יעדערער וועלן וויסן
מיט וואס פארט האט פיוול פארביסן,
טא הערט:

אזוי ווי ער בלאנקעט זיך איינמאל אזוי,
באגעגענען אים יינגלעך צוויי.
זיי רופן אים אפ אין א טויער
און רוימען אים איין אפן אויער:
— אזוי און אזוי יינגעלע

בא אונדז אין יעשווע וועסטו טאקע דערזען א וועלט
מיט עסן, מיט אנטאן און מיט מעזומענע געלט.
צו וואס דארפסטו ארבעטן באם שוסטער אין שאפ,

צו וואָס דאַרפֿסטו זיך קאַכן אין שוּסטערשן טאַפּ,
 אַז באַ דיר איז דאָך אַזאַ גוטער און איידעלער קאַפּ.
 קום, באַרעלע, קום..
 און פֿיווק איז הונגעריק און דערשלאָגן,
 ער גייט אַרום מיט היץ און פֿאַרטראָגן
 (ער ווייסט נאָך אליין ניט, אַז ער טראָגט זיך מיט טיף),
 וועט ער דאָך גיין אומעטום,
 אַב? טוט אים אַ רוף.

אין אַ גוטער שאַ,
 און גאַט זיין דאַנק,
 פֿיוול שלאָפֿט שוין אין קלויז אַף אַ באַנק,
 פֿיוול עסט שוין באַ באַלעבאַטיים „טעג“,
 און דער אַלטער לערנט אים גיין אין גאַטס וועג.

עפֿשער איז ווער פֿון די קינדער צופֿרידן,
וואָס זיי דרייען זיך אום צווישן פֿרומע יידן,
וואָס זיי האָבן אזעלכע גרינגע קעסט—
פֿון די גוויזישע פֿאַמאָיעס דאָס שענסטע אין דאָס בעסטע.

אַבער פֿיזל לעבט אין גרויסן פֿאַרדוים—
ניט נאָך דעם איז ער געלאָפֿן קיין קיעוו צופֿוים,
און וואָס וועט זיין פֿון אים דער מער,
ער וויל ניט זיין קיין ראַבאַנישע לעמעשקע.
ניט קראַנק איז ער ווערן
ווי געווען אַ רעוואָלוציאַנער!

אזוי האָט ער זיך גענודעט אין דער יעשווע אַ יאָר,
פֿיז איינמאָל ווערט ער פֿלוצים געוואָר
(טאַקע דאָרט אַרום אויוון אין שול),
אז קיעוו איז שוין ווייטער מיט באַלשעוויקעס פֿול.

אַבער אז די יעשווע האַלט ניט פֿון קיין באַלשעוויקעס,
האָבן זיי זיך אייגענע שפּיקעס.
און זיי זאָגן,
אז וועלכן יינגל זיי וועלן באַמערקן אַרום „קאָמסאָמאָלן“,
וועלן זיי אים אָפּ טאַבאַק צעמאָלן.

און וועמען זיי וועלן כאַפֿן אָפּ צוריק,
וועט אים דער „אַלטער“ פֿאַרברענען מיט אייניינציקן בליק.
און איינער, וואָס איז שוין פֿאַגאַנגען אַזאַ פֿעלער,
ליגט שוין פֿאַ זיי צוויי יאָר אין קעלער.
בעסער, פֿיזל היט זיך פֿון די זאַכן.
וואָרעם דו וועסט דערנאָכדעם ערגער מאַכן.

און פֿוולען ווערט פֿון אזעלכע רייד קאלט,
דערמאָנט זיך וויפל איז ער אינגאָנצן אלט.
און דאָן, אויב איר געדענקט,
זינען נאָך נישט געווען קיין פּיאָנערן,
ס'זאל זיין צו וועמען זיך ווענדן אין קערן,
און מע זאל טאַקע איניינעם
עפעס קאָנען באַקלערן...

אָונט־צייט

גיט פֿוול מיט די יינגעלעך פֿון קלויז
(אים איז שוין ניםעס דאָס לעבן).
נעמט ער און רוקט זיך אַרויס
און ער פֿאַרקערעוועט אינדערשטיל אַף אַ צווייטער גאָס.
אין דרויסן איז האַרבסט־צייט,
ס'איז פֿינצטער,
ס'איז נאָס,

עפֿשער, וועלן זיי אים איצטער, די יינגעלעך, נישט יאָגן,
איז ער וועט אַוועק ווהיין די אויגן וועלן אים טראָגן.

אַזוי ווי ער שטופט זיך פֿאַרכושט און פֿאַרקלערט,
האַט ער פֿלוצים דערהערט,
ווי צוויי קאַמסאַמאַלצעס, וואָס גייען פֿאַרויס,
טיינען זיך אויס

(פֿוולען איז אפֿילע געוואָרן אַ כּידעש:
אין מיטן קיעור, און זיי ריידן פֿאַרט יידיש),
און פֿון וואָס זיי ריידן?

אַז די יעשוועס פֿאַרדאַרפן אַסאַך קינדער—
עס קוקט זיך קיינער נישט אום.
אַנטלויפֿן וועט עפֿשער איינער פֿון הונדערט
ארום און אַרום,

איצט דאַרף מען שטעלן די פֿראַגע אין צענטער,
מען באַדאַרף באַהאַנדלען די פֿראַגע אפֿיסעלע נענטער

און — — — — —
 אז פֿיױל לויכט נױט ארויס אַ פֿאַרקלעמטער
 און שיסט נױט ארויס אַ געױיין:
 — כאַױירן!
 דאָס בױן איך דאָך אליין!!!
 — טאָ װער־זשע בױסטו, אויב אזױ?
 — װאָס הױסט?
 איך בױן דאָך פֿיױל טראָפּעי
 און װאָס איז עס פֿאַר אַ לעבן?
 און װאָס איז דאָס פֿאַר אַ שטראָף?
 און ער דערציילט זײ זײן לעבן
 פֿון אלעף ביז טאָף.

V

אָט װוּ סײַפֿנט זײך פֿאַר פֿיױלען אַ װעלט.
 װאָס מײַר זומער היצן,
 װאָס מײַר װינטער קעלט?
 אַרבעט!
 און אַרבעט אָף אַרבעט
 און שאַבעס, און זונטיק, און אַ קײלעכדיקע װאָך—
 קעסײדער גיב אַרבעט.

דײַ ערשטע פֿאַנערן האָבן זײך אַנגעהויבן מיט פֿיױלען.
 און איצט זײנען שױן אין מאַכנעס—
 קײנדער אַ מיליאָן;
 װוּ נאָר־שטעט און װוּ נאָר דערפֿער,
 גרופֿירן זײך לענינער
 אַרום דער רױטער פֿאַן.

װוּ איז קאַױקאַז,
 װוּ איז סיביר

און ווו זינען קלייננקע שטעטעלעך פֿון וואָלין.
אז אַרײַנגעדרינגען איז שוין דער פּיאָנער־שער רוף
אזש קיין בערלין.
אין דײַטשלאַנד, אין פֿראַנקרײך,
אין כינע, אין יאַפּאַן,
און וואָס זאָלן די ענגלישע לאַרדן שוין זאָגן,
אז די שטאַטן זינען אויך שוין אין קאָן

איצט איז שוין פֿוּול ניט זשעדנע קיין גאַזעט ווי אַמאָל,
ער איז שוין אַ גרויסער און שרײַבט שוין אליין אין די פּלעטער,
פֿון צײַט צו צײַט הערט זיך זײַן קאַל
אף די מיט־נגען
און אף די שטאַטישע פּלעצער.

און אויב די רעוואָלוציע איז אַלט צעען
איז דאָך שוין פֿוּולען צוויי־ונצוואַנציק,
ער איז היינט אליין שוין אַן עלטסטער
(כאַטש גאָר אַן אַ קאַנטשיק);
ער איז אַן עלטסטער באַ פּיאָנערן,
באַ קאַמסאַמאַלצעס—אַ לײַט,
איצט גרײַט ער זיך ווערן
אין דער פּאַרטי אַ פֿאַרבייט.

נאָר וואַרט אויס,
מען רופֿט שוין אין דער אַרמײַ,
און פֿוּולען האָט מען אוועקגעשיקט
אין דעם רויטן פּלאַט.

